

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34

Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)

Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

Nr. 4205/16.07.2025

Biroul permanent al Senatului

Sp. 285 / 26.04.2025

Biroul permanent al Senatului

1.311 / 2.09.2025

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru completarea

Legii asistenței sociale nr.292/2011 (b285/26.06.2025)

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru completarea Legii asistenței sociale nr.292/2011 (b285/26.06.2025)*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 16.07.2025, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **NEFAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarea **motivare**:

- propunerea legislativă adresează o nevoie reală de creștere a numărului și capacității serviciilor sociale pentru persoanele vârstnice și persoanele cu dizabilități din România. Cu toate acestea, propunerea nu se justifică, întrucât problema de acces la servicii, evidențiată de inițiatori, nu este generată de absența cadrului de reglementare al serviciilor de acest tip, ci de ritmul prea lent de dezvoltare a serviciilor la nivel local;

- așa cum menționează și inițiatorii, numărul de persoane vârstnice din România urmează trendul de îmbătrânire demografică din Uniunea Europeană. În plus, conform datelor Eurostat din 2022, România are a doua cea mai mare cifră de persoane vârstnice aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială dintre membrii UE. Din populația sa de peste 65 de ani, 43,7 % se încadrează în această categorie, față de o medie de 23,1 % în toate țările UE. Cifra este, de asemenea, mai mare în cazul femeilor în vârstă din România, 49,1 %, față de 35,6 % în cazul bărbaților. Riscul de sărăcie crește semnificativ în cazul persoanelor în vârstă care trăiesc singure¹ ;
- în acest context, serviciile sociale reprezintă o măsură de asistență socială absolut necesară și contribuie atât la menținerea unei bune calități a vieții pentru vârstnici și aparținători, dar și o măsură de combatere a excluziunii și marginalizării;
- problemele de acces limitat și număr mic de locuri în serviciile sociale nu țin însă de absența cadrului de reglementare. România are o legislație detaliată în sectorul serviciilor sociale, cu aspecte clare privind responsabilitățile autorităților locale, standardele de calitate și de cost, regulamente de organizare și funcționare a serviciilor, tipologia lucrătorilor din acest domeniu;
- cadrul legislativ național reglementează în mod detaliat furnizarea de servicii sociale pentru persoanele vârstnice, precum și funcționarea Serviciilor Publice de Asistență Socială de la nivel local, după cum urmează:
 - autoritățile administrației publice locale au atribuții clare în identificarea, evaluarea și sprijinirea persoanelor vârstnice, atât a celor singure, cât și a persoanelor ale căror familii nu pot să le asigure îngrijirea. Legea asistenței sociale nr.292/2011, cu modificările și completările ulterioare, reglementează aceste atribuții la art. 97 alin. (2) și (3);
 - autoritățile locale au responsabilitatea de a evalua periodic nevoile de servicii sociale din localități și, în cazul în care numărul de locuri din serviciile existente este insuficient în raport cu nevoile persoanelor vulnerabile identificate, ele pot achiziționa servicii sociale private. Art. 97 alin. (3) din legea mai sus enunțată precizează această responsabilitate;
 - la nivelul fiecărei autorități locale există deja un serviciu public de asistență socială, reglementat prin art. 113 din aceeași lege. La nivelul acestui serviciu trebuie acordate cel puțin serviciile incluse în pachetul minim de servicii, menționat la art. 6 lit. ss).

¹ Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale, *Strategia națională privind îngrijirea de lungă durată și îmbătrânire activă (2023-2030)*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, Nr. 1251 bis/23.XII.2022.

- din această perspectivă, apreciem că propunerea de înființare a unei structuri distincte, destinate doar persoanelor vârstnice, va conduce la creșterea nejustificată a aparatului administrativ al primăriilor, respectiv consiliilor județene și va duce totodată la un risc de suprapunere a competențelor și de fragmentare a intervenției sociale, cu cele din Serviciul public de asistență socială (SPAS) actual. Propunerea nu va contribui la consolidarea și eficientizarea serviciilor existente, dimpotrivă, va genera dificultăți în aplicarea unitară a legislației privind asistența socială și confuzii instituționale;
- de asemenea, există riscul ca introducerea unor noi obligații fără o mențiune clară a sursei de finanțare să afecteze negativ relația dintre administrația centrală și cea locală, generând conflicte juridice și presiuni politice care vor diminua capacitatea unităților administrativ-teritoriale (UAT) de a furniza servicii de calitate. Această situație poate afecta în mod direct beneficiarii serviciilor sociale, contrar scopului declarat al inițiativei legislative; impactul financiar al măsurii privind noile structuri de asistență socială pentru vârstnici nu este calculat și menționat. Trebuie să se țină cont și de situația precară din punct de vedere bugetar în care se regăsește România, în condițiile în care măsurile propuse generează obligații imperative pentru unitățile administrativ teritoriale;
- în ceea ce privește profesioniștii angajați în serviciile sociale destinate vârstnicilor, inclusiv în serviciile de îngrijire la domiciliu, există deja reglementări specifice privind tipologia și calificarea acestora. Regulamentul specific de organizare și funcționare a serviciilor de acest tip se află în Anexa 3 din Hotărârea Guvernului nr. 867/2015 pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum și a regulamentelor-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare. La art. 10 din această anexă se află descrisă tipologia specialiștilor precum și calificarea acestora (codul COR). Ocupația de „lucrător social” inclusă în propunerea legislativă nu se regăsește în lista actuală de ocupații existente în serviciile sociale destinate vârstnicilor și poate genera confuzii în raport cu cea de „îngrijitor persoane vârstnice la domiciliu”, deja inclusă în anexa respectivă;
- cu privire la sancțiunile cu amendă aplicate autorităților locale care nu respectă atribuțiile menționate în Legea nr. 292/2011, acestea sunt prevăzute la art. 142¹ alin.(1) lit.c) din lege și au o valoare de 5000-20.000 lei, pentru nerespectarea prevederilor din art. 113-114 ale legii. Creșterea amenzilor respective, așa cum recomandă inițiatorii propunerii legislative, trebuie să fie aliniată și proporțională cu restul sancțiunilor cu amendă din lege;

- apreciem că este necesară o reformă a serviciilor de asistență socială, însă abordarea propusă de soluția legislativă neglijează atât procesele de reformă derulate în prezent la nivelul Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale², cât și investițiile realizate în sistemul de asistență socială, din fonduri europene. Pentru exemplificare, în Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS, 2021-2027), finanțat din fondurile de coeziune și cofinanțat din bugetul de stat, Prioritatea P06 este destinată exclusiv serviciilor de suport pentru persoanele vârstnice. Suma totală disponibilă pe această axă, în România, este de 240.985.295 euro³. Proiectele din această axă sunt în prezent în derulare sau în proces de contractare. Ultimul apel pe această axă a avut termenul de depunere a proiectelor pe data de 30 iunie 2025 și a fost dedicat serviciilor de îngrijire la domiciliu pentru persoanele vârstnice (Acțiunea 6.1 din program)⁴. Acțiunea dedicată serviciilor de îngrijire la domiciliu din POIDS este complementară, totodată, cu măsurile prevăzute în cadrul PNRR, Pilonul V Sănătate, Reziliență economică, socială și instituțională, Componenta 13: Reforme Sociale, respectiv R7 Reforma serviciilor de îngrijire de lungă durată pentru persoanele vârstnice și îmbătrânirea activă, cu componenta de investiții în serviciile de asistență și recuperare pentru persoanele vârstnice din PNRR, precum și cu acțiunea care vizează îmbunătățirea accesibilității și a eficacității serviciilor de îngrijire pe termen lung din Programul Operațional Sănătate;
- considerăm că este necesar a se monitoriza permanent stadiul concret al acestor reforme și rezultatele implementării acestora, pentru creșterea accesului la servicii și creșterea calității vieții persoanelor vulnerabile.

Președinte,
Sterică FUDULEA

² Acordul de servicii de asistență tehnică rambursabilă dintre Banca Mondială și MMFTSS, privind sprijinirea operaționalizării reformelor în domeniul protecției sociale în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență (P178551)

³ Ministerul Fondurilor Europene, <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2023/04/b214bf39d9475e1cae9b67196a88d0be.pdf>

⁴ Ministerul Fondurilor Europene, <https://mfe.gov.ro/poids-ghidul-pentru-servicii-de-ingrijire-la-domiciliu-pentru-persoanele-varstnice/>